

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงาน
เขตสุขภาพที่ 6

ผู้วิจัย นางสาวธัญพร อัครยศเรขขันธ์ และคณะ

ปีที่ศึกษา พ.ศ. 2565

บทคัดย่อ

ปัญหาสุขภาพของคนวัยทำงานในปัจจุบัน พบว่าประชากรวัยทำงานมีอัตราการป่วยที่เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น มีภาวะน้ำหนักเกิน โรคอ้วน โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคไขมันในเลือดสูง การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพในประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี เขตสุขภาพที่ 6 จำนวน 21,064 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลทุติยภูมิในฐานข้อมูลสมดุสุขภาพประชาชน (H4U) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 – พฤษภาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงาน ใช้ t-test (t-test Independent) และการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในกลุ่มดัชนีมวลกาย และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis Of Variance : ANOVA)

ผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 14,394 คน (ร้อยละ 68.3) อายุ 45-59 ปี 9,737 คน (ร้อยละ 46.2) ดัชนีมวลกายอยู่ในกลุ่มผอม (ร้อยละ 43.8) รองลงมาเป็นปกติ (ร้อยละ 40.1) เพศชายมีภาวะอ้วนลงพุง ร้อยละ 25.5 เพศหญิงมีอ้วนลงพุง ร้อยละ 51.6 ประกอบอาชีพรับจ้าง 5,615 คน (ร้อยละ 26.7) ส่วนมากทำงานตามเวลาปกติหรือไม่เป็นกะ ร้อยละ 70.5 และมีภาวะสุขภาพปกติ ร้อยละ 81.5 กลุ่มวัยทำงาน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ครบทั้ง 4 ด้าน ร้อยละ 36.4 และปัจจัยเรื่อง เพศ ดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว อาชีพ และลักษณะการทำงานเป็นกะ/ไม่เป็นกะ มีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ($\chi^2 = 6.168$ $p < .05$, $\chi^2 = 107.004$ $p < .001$, $\chi^2 = 126.890$ $p < .001$, $\chi^2 = 245.372$ $p < .001$, ($\chi^2 = 52.758$ $p < .001$ ตามลำดับ) กลุ่มวัยทำงานตอนต้น วัยทำงานตอนกลาง และวัยทำงานตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 45.767$ $P < .001$), กลุ่มวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 45.767$ $P < .001$), กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 53.891$ $P < .001$) และวัยทำงาน ที่มีการทำงานตามปกติหรือไม่เป็นกะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 8.273$ $p < .001$)

ข้อเสนอแนะของการวิจัย ผลักดันนโยบาย/มาตรการด้านการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย ที่ถูกต้องผ่านคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย เขตสุขภาพที่ 6 และขับเคลื่อนสร้างความรู้ด้านพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยทำงาน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี ลดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์, วัยทำงาน, เขตสุขภาพที่ 6

บทนำ

ประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปีเป็นวัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนผลผลิตด้านเศรษฐกิจและเป็นที่พักพิงของคนในครอบครัว พฤติกรรมดำรงชีวิตที่ไม่ถูกต้อง เช่น การกินอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการ ขาดการออกกำลังกาย นอนหลับไม่เพียงพอ การสูบบุหรี่ และดื่มสุรา ส่งผลให้วัยทำงานมีอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม (ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์, 2561) โรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นสาเหตุสำคัญของการเจ็บป่วยในช่วงวัยทำงาน โดยสาเหตุอันดับหนึ่งคือ โรคมะเร็ง รองลงมา คือ โรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคเบาหวาน จากรายงานข้อมูลกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 พบอัตราการเสียชีวิตจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2561 พบโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็นสาเหตุการตาย ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง และโรคหัวใจขาดเลือด และปี พ.ศ.2557 พบสาเหตุการตาย ส่วนใหญ่เกิดจากกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยในเพศชายมีการตายจากโรคหลอดเลือดสมองมากที่สุด รองลงมาคือ โรคหัวใจขาดเลือด โรคมะเร็งตับ และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ส่วนในเพศหญิงมีการตายจากโรคหลอดเลือดสมองมากที่สุด รองลงมาคือโรคเบาหวานและโรคหัวใจขาดเลือด เมื่อเปรียบเทียบสาเหตุการตายระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า โรคหลอดเลือดสมองเป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ทั้งในเพศชายและหญิง และโรคไม่ติดต่อเรื้อรังยังเป็นสาเหตุการสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทย โดยอันดับการสูญเสียปีสุขภาวะในประเทศไทยในเพศชายพบโรคหลอดเลือดสมองเป็นอันดับที่ 2 ร้อยละ 6.6 พบโรคมะเร็งตับเป็นอันดับที่ 6 ร้อยละ 4.4 และพบโรคเบาหวานเป็นอันดับที่ 7 ร้อยละ 3.9 และในเพศหญิงพบโรคเบาหวานเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 8.4 และพบโรคหลอดเลือดสมองเป็นอันดับที่ 2 ร้อยละ 7.3 (สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ,2560)

จากรายงานผลสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปีงบประมาณ 2562-2564 พบว่าประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี กินผัก 5 ทัพพีต่อวัน ร้อยละ 55.00 ,72.12 และ 72.33 ตามลำดับ มีกิจกรรมทางกายมากกว่าหรือเท่ากับ 150 นาที ร้อยละ 22.07, 65.24 และ 69.52 ตามลำดับมีการนอนถึง7-9 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 61.90, 49.09 และ 49.11 ตามลำดับแปรงฟันก่อนนอนนาน 2 นาที ร้อยละ61.15, 62.6 และ 66.34 ตามลำดับซึ่งพบมีพฤติกรรมการกินผัก กิจกรรมทางกาย และการแปรงฟันมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนพฤติกรรมนอนมีแนวโน้มลดลง

สำหรับพฤติกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอย่างมาก การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของวัยทำงานนั้นพบว่ามีปัจจัยด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวัน จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพภาวะสุขภาพและที่เกี่ยวข้อง (อัญฐิรมา พิสัยพันธ์, 2556, ชัยรินทร์ ภูเมาะ,2558, จกเศบุญชู เกษมพิพัฒน์ พงศ์, 2558 ,วรรณวิมล เมฆวิมล, 2553) ได้นำไปสู่แนวคิดที่แสดงให้เห็นว่าตัวแปรของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ และอายุ น่าจะมีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 6 กรมอนามัยดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี (2566 - 2570) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัยทำงาน คือสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้และทักษะในการพัฒนาสุขภาพตนเองตลอดช่วงชีวิต ศูนย์อนามัยที่ 6 เป็นหน่วยงานส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มประชากรวัยทำงานเขตสุขภาพที่ 6 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงาน เพื่อนำผลการศึกษามาขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสมกับบริบทของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพที่ของประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี เขตสุขภาพที่ 6
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีกลุ่มอายุ ดัชนีมวลกาย อาชีพ และการทำงานเป็นกะ ที่แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลุ่มวัยทำงาน หมายถึง ประชากรวัยทำงานอายุ 15 - 59 ปีแบ่งเป็นวัยทำงานตอนต้น อายุ 15 - 29 ปี วัยทำงานตอนกลาง อายุ 30 - 44 ปี และวัยทำงานตอนปลาย อายุ 45 - 59 ปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 6 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หมายถึง การกระทำที่บุคคลปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพ โดยกรมอนามัยจัดทำระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยกำหนดไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การกินผัก การเคลื่อนไหวออกแรง การนอน และการแปรงฟัน ได้แก่

1) พฤติกรรมการบริโภคอาหาร หมายถึง การปฏิบัติหรือพฤติกรรมบริโภคอาหารเป็นประจำของบุคคล ประกอบด้วย ชนิด ปริมาณ และความถี่ของการบริโภคอาหารเพื่อลดหวาน มัน เค็ม และบริโภคในปริมาณที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นต้น

2) การออกกำลังกาย หมายถึง การกระทำใดๆที่ทำให้มีการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายแบบซ้ำๆที่มีการวางแผนเป็นแบบแผนและมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสุขภาพ เพื่อความสนุกสนาน เพื่อสังคม เช่น วิ่ง ปั่นจักรยาน การเล่นกีฬา และการใช้ร่างกาย หมายถึง การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันในอิริยาบถต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการใช้และเผาผลาญพลังงาน ครอบคลุมการเคลื่อนไหวร่างกายทั้งหมดในชีวิตประจำวันได้แก่ การทำงาน การเดินทาง และการนันทนาการ ซึ่งการมีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางอย่างน้อย 150 นาที/สัปดาห์ หรืออย่างน้อย 30 นาที/วัน จำนวน 5 วัน/สัปดาห์

3) การแปรงฟันอย่างถูกวิธี หมายถึง แปรงฟันวันละ 2 ครั้ง ด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ เข้าและก่อนนอน โดยเน้นช่วงก่อนนอน แปรงฟันนานอย่างน้อย 2 นาที ให้สะอาดทั่วทั้งปาก ทุกซี่ ทุกด้าน และไม่กินขนม หรืออาหารหวานหลังแปรงฟัน 2 ชั่วโมง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำความสะอาดได้มากกว่า

4) การนอนอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การนอนในช่วงเวลาที่เหมาะสมคือ 20.00-22.00 น ตื่นเช้าถือว่าเป็นช่วงการนอนที่เหมาะสมที่สุด และมีระยะเวลาของการนอนหลับสั้นอย่างน้อย ประมาณ 7-8 ชั่วโมง

ดัชนีมวลกาย (Body Mass Index : BMI) เป็นตัวชี้วัดมาตรฐานเพื่อประเมินสภาวะของร่างกายว่ามีความสมดุลของน้ำหนักตัวต่อส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมหรือไม่ ค่า BMI คำนวณจาก ค่าของน้ำหนักตัวหน่วยเป็นกิโลกรัม หารด้วยส่วนสูงหน่วยเป็นเมตร ยกกำลัง 2 และแสดงในหน่วย กก./ม²

$$\text{ดัชนีมวลกาย (BMI)} = \frac{\text{น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)}}{\text{ส่วนสูง (เมตร)}^2}$$

โดยสามารถแปลผลค่า BMI ได้ดังนี้

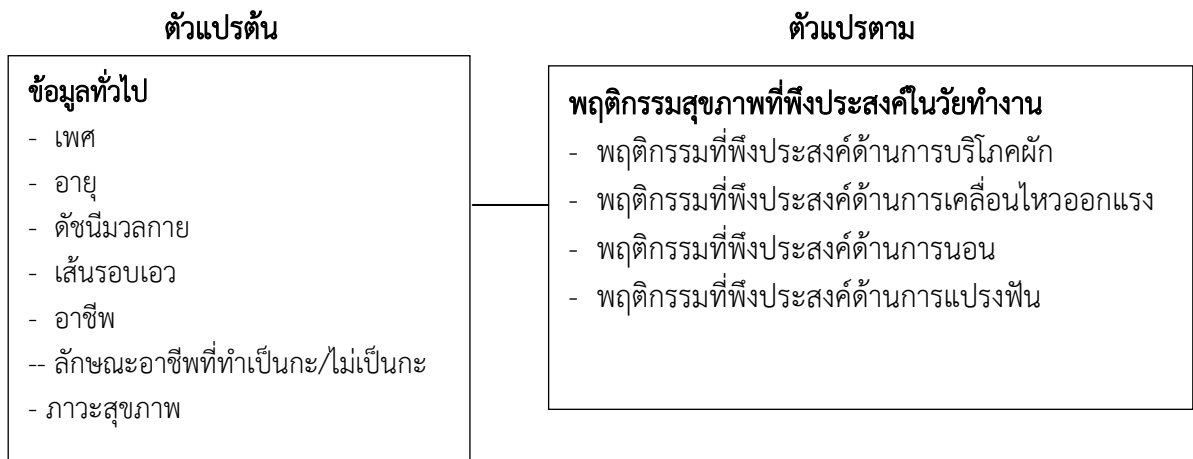
ค่า BMI < 18.5	แสดงถึง	อยู่ในเกณฑ์น้ำหนักน้อยหรือผอม
ค่า BMI 18.5 - 22.90	แสดงถึง	อยู่ในเกณฑ์ปกติ
ค่า BMI 23 - 24.90	แสดงถึง	น้ำหนักเกิน

ค่า BMI 25 – 29.90   แสดงถึง   อ้วนระดับที่ 1
ค่า BMI 30 ขึ้นไป   แสดงถึง   อ้วนระดับที่ 2

เส้นรอบเอว (Waist circumference) หมายถึง ขนาดของรอบเอวที่วัดผ่านระดับสะดือ สามารถบ่งบอกถึงความเสี่ยงทางสุขภาพได้ วิธีการวัดเส้นรอบเอวที่ถูกต้องคือใช้สายวัดวัดรอบเอวผ่านระดับสะดือให้อยู่แนวขนานกับพื้นและไม่รัดแน่นหรือหลวมจนเกินไป ค่าปกติของเส้นรอบเอวสำหรับผู้หญิงไม่ควรเกิน 80 เซนติเมตร หรือ 32 นิ้ว ค่าปกติของเส้นรอบเอวสำหรับผู้ชายไม่ควรเกิน 90 เซนติเมตร หรือ 36 นิ้ว

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6 เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามากำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของประชากรกลุ่มวัยทำงานผ่านคณะกรรมการพัฒนาและขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย เขตสุขภาพที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมสุขภาพของประชากรวัยทำงานเขตสุขภาพที่ 6 ต่อไป
2. เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานเขตสุขภาพที่ 6 และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพในประชากรวัยทำงานเขตสุขภาพที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี เขตสุขภาพที่ 6 จำนวน 21,064 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลทุติยภูมิในฐานข้อมูลสมรรถภาพประชาชน (H4U) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 – พฤษภาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงาน ใช้ t-test (t-test Independent) และการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในกลุ่มดัชนีมวลกาย และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis Of Variance : ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21,064 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 14,394 คน (ร้อยละ 68.3) อายุ 45-59 ปี 9,737 คน (ร้อยละ 46.2) ดัชนีมวลกายอยู่ในกลุ่มผอม (ร้อยละ 43.8) รองลงมาเป็นปกติ (ร้อยละ 40.1) เพศชาย มีภาวะอ้วนลงพุง ร้อยละ 25.5 เพศหญิงมีอ้วนลงพุง ร้อยละ 51.6 ประกอบอาชีพรับจ้าง 5,615 คน (ร้อยละ 26.7) ส่วนมากทำงานตามเวลาปกติหรือไม่เป็นกะ ร้อยละ 70.5 และมีภาวะสุขภาพปกติ ร้อยละ 81.5

2. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6

2.1 พฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพในรายย่อยของแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการกินผัก 5 ทัพพี ทุกวัน 9,889 คน (ร้อยละ 46.9) เติมเครื่องปรุงรสเค็มบางครั้ง 11,995 คน (ร้อยละ 56.9) ต้มเครื่องดื่มรสหวาน 1 – 3 วัน 8,871 คน (ร้อยละ 42.1) พฤติกรรมการเคลื่อนไหวออกแรงส่วนใหญ่ขยับร่างกาย จนเหนื่อยกว่าปกติมากกว่าหรือเท่ากับ 150 นาทีต่อสัปดาห์ 11,658 คน (ร้อยละ 55.3) พฤติกรรมเนือยนิ่ง 8,717 (ร้อยละ 41.4) พฤติกรรมการนอนหลับ 7-9 ชั่วโมงตั้งแต่ 6-7 วันขึ้นไปต่อสัปดาห์ 11,434 คน (ร้อยละ 54.3) พฤติกรรมการแปรงฟันก่อนนอนด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ทุกวัน อย่างน้อย 2 นาที 15,463 คน (ร้อยละ 73.4) และไม่มีพฤติกรรมการเข้ารับบริการทางทันตกรรม 12,683 คน (ร้อยละ 60.2)

2.2 พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพในแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในด้านการบริโภคผัก 15,673 คน (ร้อยละ 74.4) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการออกแรง 11,658 คน (ร้อยละ 55.3) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอน 19,359 คน (ร้อยละ 91.9) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปรงฟัน 15,463 คน (ร้อยละ 73.4) และพบว่า มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้านเพียง 7,667 คน (ร้อยละ 36.4)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 6

3.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน

พบว่า เพศ ดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว อาชีพ และลักษณะการทำงานเป็นกะ/ไม่เป็นกะ มีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ($\chi^2 = 6.168$ $p < .05$, $\chi^2 = 107.004$ $p < .001$, $\chi^2 = 126.890$ $p < .001$, $\chi^2 = 245.372$ $p < .001$, ($\chi^2 = 52.758$ $p < .001$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน

ปัจจัย	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน		χ^2 - test	p-value
	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ				
ชาย	1532	23.0	6.168	.013
หญิง	3067	21.4		
อายุ				
15 - 29 ปี	947	22.0	.279	.890
30 -44 ปี	1525	21.7		
45 - 59 ปี	2147	22.0		
ดัชนีมวลกาย				
ผอม (BMI < 18.5 กก./ตร.ม.)	2285	24.8	107.004	.000
ปกติ BMI (18.5 – 22.90 กก./ตร.ม.)	1767	20.9		
น้ำหนักเกิน (BMI 23 – 24.90 กก./ตร.ม.)	258	17.4		
อ้วนระดับ 1 (BMI 25 – 29.90 กก./ตร.ม.)	259	16.8		
อ้วนระดับ 2 (BMI 30 กก./ตร.ม.ขึ้นไป)	50	13.2		
เส้นรอบเอว				
ปกติ	2950	24.7	126.890	.000
อ้วนลงพุง	1689	18.3		
อาชีพ				
1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างภาครัฐ	478	14.0	245.372	.000
2 พนักงานเอกชน	576	21.6		
3. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	671	21.4		
4 เกษตรกร	1,010	28.0		
5. รับจ้าง	1364	24.3		
6. นักเรียน/นักศึกษา	190	22.8		
7 พ่อบ้าน/แม่บ้าน	217	21.6		
8 ว่างาน	80	21.6		
9 อื่นๆ	11	10.0		
ลักษณะอาชีพ				
ทำงานเป็นกะ	1140	18.7	52.578	.000
ทำงานไม่เป็นกะ	3459	23.3		

*** p < 0.001

3.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบผลดังนี้

3.2.1 ด้านการบริโภคผัก

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการบริโภคผักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุ 45 - 59 ปี มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการบริโภคผักมากกว่ากลุ่มอายุ 15 - 29 ปี และอายุ 30 - 44 ปี (ร้อยละ 77.4) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการบริโภคผัก (จำนวน 21,064 คน)

ปัจจัย (N=21064)	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการบริโภคผัก		χ^2 - test	p-value
	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ				
ชาย	4951	74.2	0.164	0.349
หญิง	10722	74.5		
อายุ				
15 - 29 ปี	2944	68.4	129.118	0.000***
30-44 ปี	5191	73.9		
45 - 59 ปี	7538	77.4		

*** p < 0.001

3.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการออกกำลังกาย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการเคลื่อนไหวออกแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการเคลื่อนไหวออกแรงมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 57.8) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเคลื่อนไหวออกแรง (จำนวน 21,064 คน)

ปัจจัย (N=21064)	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการเคลื่อนไหวออกแรง		χ^2 - test	p-value
	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ				
ชาย	3853	57.8	23.139	0.000***
หญิง	7805	54.2		
อายุ				
15 - 29 ปี	2393	55.6	3.130	0.209
30 -44 ปี	3827	54.5		
45 - 59 ปี	5438	55.8		

***p < 0.001

3.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอน

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเพศและอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง และอายุ 45 - 59 ปี มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 15 - 29 ปี และอายุ 30 - 44 ปี (ร้อยละ 93.5 และ 92.8 ตามลำดับ) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการนอน (จำนวน 21,064 คน)

ปัจจัย	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอน		χ^2 - test	p-value
	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ				
ชาย	6239	93.5	34.927	0.000***
หญิง	13120	91.1		
อายุ				
15 - 29 ปี	3914	90.9	18.352	0.000***
30 -44 ปี	6413	91.3		
45 - 59 ปี	9032	92.8		

***p < 0.001

3.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปร่งฟัน

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปร่งฟันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปร่งฟันมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 74.9) (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปร่งฟัน (จำนวน 21,064 คน)

ปัจจัย	พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปร่งฟัน		χ^2 - test	p-value
	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ				
ชาย	4688	70.3		
หญิง	10775	74.9	48.825	0.000***
อายุ				
15 - 29 ปี	3168	73.6	0.105	0.949
30 -44 ปี	5148	73.3		
45 - 59 ปี	7147	73.4		

***p < 0.001

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีกลุ่มอายุ ดัชนีมวลกาย อาชีพ และการทำงานเป็นกะ ที่แตกต่างกัน

4.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

กลุ่มวัยทำงานตอนต้น วัยทำงานตอนกลาง และวัยทำงานตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=45.767 P< .001) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
กลุ่มอายุ	ภายในกลุ่ม	284.681	2	10316.55		
	ระหว่างกลุ่ม	65502.375	21061	268.67	45.767	.000***
	รวม	65787.056	21063			

***p < 0.001

และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี ของ Scheffe พบว่า วัยทำงานตอนปลายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานตอนต้น และวัยทำงานตอนกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	ค่าเฉลี่ย	อายุ		
		15 - 29 ปี	30 -44 ปี	45 - 59 ปี
		11.82	11.76	11.94
อายุ 15 - 29 ปี	11.82	-	0.06**	-0.12***
อายุ 30 -44 ปี	11.76		-	-0.18***
อายุ 45 - 59 ปี	11.94			-

** p <.01, ***p < 0.001

4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน

กลุ่มวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=45.767 P< .001) (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายแตกต่างกัน

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ดัชนีมวลกาย	ภายในกลุ่ม	259.844	4	64.961		
	ระหว่างกลุ่ม	65527.212	21059	3.112	20.877	.000
	รวม	65787.056	21063			

***p < 0.001

และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี ของ Scheffe พบว่า วัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายอยู่ในกลุ่มผมมี มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานกลุ่มน้ำหนักเกิน อ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีดัชนีมวลกายปกติมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานกลุ่มอ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน

ดัชนีมวลกาย	ค่าเฉลี่ย	ผอม	ปกติ	น้ำหนักเกิน	อ้วนระดับ 1	อ้วนระดับ 1
		11.91	11.83	11.63	11.57	11.49
ผอม	11.91	-	.08	.28***	.34***	.42***
ปกติ	11.83		-	.20**	.26***	.34**
น้ำหนักเกิน	11.63			-	.06	.14
อ้วนระดับ 1	11.57				-	.08
อ้วนระดับ 2	11.49					-

** p < .01, ***p < 0.001

4.3 . การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรที่มีอาชีพต่างกัน

กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=53.891 P< .001) (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีอาชีพต่างกัน

ตัวแปร	แหล่งของความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
อาชีพ	ภายในกลุ่ม	1320.485	8	165.061		
	ระหว่างกลุ่ม	64114.412	20933	3.063	53.891	.000
	รวม	65434.897	20941			

***p < 0.001

การทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี ของ Scheffe พบว่า กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพเกษตรกร มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง,นักเรียน/นักศึกษา,พ่อบ้าน/แม่บ้านและกลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มเกษตรกร รับจ้าง และว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและวัยทำงานกลุ่มที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพ

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		11.47	11.75	12.10	12.18	11.77	11.55	11.92	11.42	11.79
1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างภาครัฐ	11.47	-	-28***	-63***	-71***	-30***	-08	-45***	.05	-32
2 พนักงาน เอกชน	11.75		-	-35***	-43***	-02	.20	-.17	.33*	-.04
3. ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	12.10			-	-08	.33***	.55***	.18	.68***	.31
4 เกษตรกร	12.18				-	.41***	.63***	.26*	.76***	.39
5. รับจ้าง	11.77					-	.22	-.15	.35**	-.02
6. นักเรียน/ นักศึกษา	11.55						-	-.37**	.13	-.24
7 พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	11.92							-	.50***	.13
8 ว่างงาน	11.42								-	-.37
9 อื่นๆ	11.79									-

*p<.05, ** p <.01, ***p < 0.001

4.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีลักษณะการทำงานต่างกัน

พบว่า วัยทำงานที่มีการทำงานตามปกติหรือไม่เป็นกะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t= 8.273 p<.001) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานที่มีลักษณะการทำงานต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	SD	df	t	p-value
ทำงานไม่เป็นกะ	11.89	1.76	20,940	8.273	.000
ทำงานเป็นกะ	11.67	1.77			

สรุป กลุ่มวัยทำงาน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ครบทั้ง 4 ด้าน ร้อยละ 36.4 และปัจจัยเรื่อง เพศ ดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว อาชีพ และลักษณะการทำงานเป็นกะ/ไม่เป็นกะ มีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ($\chi^2 = 6.168$ p<.05, $\chi^2 = 107.004$ p<.001, $\chi^2 = 126.890$ p<.001, $\chi^2 = 245.372$ p<.001, ($\chi^2 = 52.758$ p<.001 ตามลำดับ) กลุ่มวัยทำงานตอนต้น วัยทำงานตอนกลาง และ วัยทำงานตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=45.767 P<.001), กลุ่มวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=45.767 P<.001), กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F=53.891 P<.001) และวัยทำงาน ที่มีการทำงานตามปกติหรือไม่เป็นกะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t= 8.273 p<.001)

สรุปผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21,064 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 14,394 คน (ร้อยละ 68.3) อายุ 45-59 ปี 9,737 คน (ร้อยละ 46.2) ดัชนีมวลกายอยู่ในกลุ่มผอม (ร้อยละ 43.8) รองลงมาเป็นปกติ (ร้อยละ 40.1) เพศชายมีภาวะอ้วนลงพุง ร้อยละ 25.5 เพศหญิงมีอ้วนลงพุง ร้อยละ 51.6 ประกอบอาชีพรับจ้าง 5,615 คน (ร้อยละ 26.7) ส่วนมากทำงานตามเวลาปกติหรือไม่เป็นกะ ร้อยละ 70.5 และมีภาวะสุขภาพปกติ ร้อยละ 81.5
2. วิทยากรมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ครบทั้ง 4 ด้านเพียง 7,667 คน (ร้อยละ 36.4) เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในด้านการบริโภคผัก 15,673 คน (ร้อยละ 74.4) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการออกกำลังกาย 11,658 คน (ร้อยละ 55.3) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการนอน 19,359 คน (ร้อยละ 91.9) มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการแปรงฟัน 15,463 คน (ร้อยละ 73.4)
3. ปัจจัยเรื่อง เพศ ดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว อาชีพ และลักษณะการทำงานเป็นกะ/ไม่เป็นกะ มีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ($\chi^2 = 6.168$ $p < .05$, $\chi^2 = 107.004$ $p < .001$, $\chi^2 = 126.890$ $p < .001$, $\chi^2 = 245.372$ $p < .001$ และ $\chi^2 = 52.758$ $p < .001$ ตามลำดับ)
4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พบว่า กลุ่มวิทยากรตอนต้น วิทยากรตอนกลาง และวิทยากรตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 45.767$ $P < .001$), กลุ่มวิทยากรที่มีดัชนีมวลกายต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 45.767$ $P < .001$), กลุ่มวิทยากรที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 53.891$ $P < .001$) และวิทยากร ที่มีการทำงานตามปกติหรือไม่เป็นกะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าวิทยากรที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 8.273$ $p < .001$)

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวิทยากร 4 ด้าน

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวิทยากร 4 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมกินผักวันละ 5 ทัพพีทุกวัน 2) การมีกิจกรรมทางกายอย่างน้อยวันละ 30 นาที 5 วันต่อสัปดาห์ 3) พฤติกรรมการนอนอย่างน้อยวันละ 7 ชั่วโมง และ 4) พฤติกรรมการแปรงฟันก่อนนอนนานอย่างน้อย 2 นาทีทุกวัน เป้าหมายคือ ร้อยละ 40 ผลการศึกษาได้ร้อยละ 36.4 ซึ่งน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วิทยากรอายุ 15-59 ปี พ.ศ.2563-2566 ผลการศึกษาคือ ร้อยละ 36.62, 45.40, 43.39 และ 39.84 ตามลำดับ โดยประชากร วิทยากรมีแนวโน้มพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ลดลงในปี พ.ศ.2566 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ.2565 ซึ่งลดลงจาก ร้อยละ 43.39 เป็นร้อยละ 39.84 ในปี พ.ศ.2566 โดยพบว่า มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ด้านพฤติกรรมการกินผัก พฤติกรรมการนอน พฤติกรรมการแปรงฟัน และพฤติกรรมด้านกิจกรรมทางกายที่ลดลง ซึ่งพฤติกรรมสุขภาพเหล่านี้เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือ NCDs (non-communicable diseases) (กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ.2566)

1.1 พฤติกรรมการกินผัก

พฤติกรรมกินผักวันละ 5 ทัพพีทุกวัน ผลการศึกษาได้ร้อยละ 74.4 ซึ่งสูงกว่าผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วิทยากรอายุ 15-59 ปี พ.ศ.2563-2566 คือ ร้อยละ 44.50, 49.22, 52.48 และ 49.54 (กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ.2566) ศิลป์ชัย เนตรทานนท์ และมัตติกา ยงอยู่ (2565) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 5 พ.ศ.2565 กับประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี จำนวน 38,935 คน พบว่า มีพฤติกรรมการกินผัก 5 ทัพพีต่อวันทุกวันร้อยละ 51.41 เสาวลักษณ์ บูททอง (2566) ศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 - 2564 โดยศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 - 2564 พบว่า พฤติกรรมการบริโภคผักทุกวันเพิ่มขึ้นจาก

ร้อยละ 29.62, 39.03 และ 43.25 ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันท์เพชร (2562) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,652 คน พบว่า พฤติกรรมการกินผัก 5 ทัพพีต่อวันทุกวันร้อยละ 34.7 ฮานา ยาชะรัต. (2564) ได้ทำการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 กลุ่มตัวอย่างประชาชนวัยทำงานอายุ 15 – 59 ปีในสถานประกอบการจำนวน 1,892 คน พบว่า กลุ่มวัยทำงานมีการบริโภคผัก 5 ทัพพีต่อวัน ตั้งแต่ 4 วันต่อสัปดาห์ขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 47.0

1.2 การออกกำลังกาย/การเคลื่อนไหวออกแรง

ประชากรวัยทำงานมีกิจกรรมทางกาย 30 นาทีต่อวัน มากกว่าหรือเท่ากับ 150 นาทีต่อสัปดาห์ ผลการศึกษาได้ร้อยละ 55.3 ซึ่งน้อยกว่าผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงานอายุ พ.ศ. 2563-2566 พบร้อยละ 70.24, 73.89, 63.33 และ 70.7 ซึ่งน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด คือ ร้อยละ 75 (กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ.2566) ศิลป์ชัย เนตรทานนท์ และมัตติกา ยงอยู่ (2565) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 5 พ.ศ.2565 กับประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี จำนวน 38,935 คน คือ ร้อยละ 75.57 เสาวลักษณ์ ปู่ทอง (2566) ศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบร้อยละ 9.89 , 28.15 และ 30.96 ตามลำดับ ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันท์เพชร (2562) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,652 คน พบร้อยละ 15.9 ฮานา ยาชะรัต. (2564) การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 กลุ่มตัวอย่างประชาชนวัยทำงานอายุ 15 – 59 ปีในสถานประกอบการจำนวน 1,892 คน พบร้อยละ 17.9

1.3 พฤติกรรมการนอนอย่างน้อยวันละ 7 ชั่วโมง

ผลการศึกษา พฤติกรรมการนอนอย่างน้อยวันละ 7 ชั่วโมง ได้ร้อยละ 91.9 ซึ่งสูงกว่า ผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงานอายุ พ.ศ.2563-2566 คือ ร้อยละ 50.95, 51.78, 56.04 และ 51.78 ตามลำดับ (กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ.2566) ศิลป์ชัย เนตรทานนท์ และมัตติกา ยงอยู่ (2565) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 5 พ.ศ.2565 กับประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี จำนวน 38,935 คน พบร้อยละ 52.20 เสาวลักษณ์ ปู่ทอง (2566) ศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบร้อยละ 38.09, 49.10 และ 49.93 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประชากรวัยทำงานตอนปลายมีการนอนหลับ 7 – 8 ชั่วโมงมากกว่าวัยทำงานตอนกลางและตอนต้น ซึ่งหากร่างกายนอนหลับไม่เพียงพอจะส่งผลกระทบต่อระบบอวัยวะของร่างกาย ได้แก่ อารมณ์ เกิดภาวะเครียด หงุดหงิด ฉุนเฉียวง่าย ภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลง และมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคหัวใจและหลอดเลือด ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันท์เพชร (2562) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,652 คน ร้อยละ 59.7 ฮานา ยาชะรัต. (2564) การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 กลุ่มตัวอย่างประชาชนวัยทำงานอายุ 15 – 59 ปีในสถานประกอบการจำนวน 1,892 คน พบร้อยละ 88.74

1.4 พฤติกรรมการแปร่งฟันก่อนนอนนานอย่างน้อย 2 นาทีทุกวัน

ผลการศึกษา ได้ร้อยละ 73.4 สอดคล้องกับผลผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงานอายุ พ.ศ.2563-2566 พฤติกรรมการแปร่งฟันก่อนนอนนานอย่างน้อย 2 นาทีทุกวัน ได้ร้อยละ 51.57, 70.78, 74.29 และ 72.49 ตามลำดับ (กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ.2566) ศิลป์ชัย เนตรทานนท์ และ มัตติกา ยงอยู่ (2565) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 5 พ.ศ.2565 กับประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี จำนวน 38,935 คน พบร้อยละ 72.62 เสวลักษณ์ ปู่ทอง (2566) ศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขตสุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 – 2564 พบค่อยๆเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 61.16, 62.59 และ 66.33 ตามลำดับ ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันทร์เพชร (2562) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,652 คน พบร้อยละ 40.0 ฮานา ยาชะรัต. (2564) การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนวัยทำงานอายุ 15 – 59 ปีในสถานประกอบการจำนวน 1,892 คน พบร้อยละ 45.90

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรวัยทำงานอายุ 15-59 ปี

ผลการศึกษาพบว่า เพศ ดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว อาชีพ และลักษณะการทำงานเป็นกะ/ไม่เป็นกะ มีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สอดคล้องกับการศึกษาของฮานา ยาชะรัต. (2564) การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถานประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนวัยทำงานอายุ 15 – 59 ปี ในสถานประกอบการจำนวน 1,892 คน พบว่า กลุ่มอายุกับพฤติกรรมสุขภาพในวัยทำงานตอนต้น (อายุ 15 – 29 ปี) และวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 45 – 59 ปี) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเชิงบวก $r=.046^*$ และ 0.43 เพศหญิงกับพฤติกรรมสุขภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเชิงบวก $r=.226^{**}$ พงศ์ปณิต สมบูรณ์พงษ์กิจ (2566) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 2 พบว่า เพศ อายุ และอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงานที่มีความสัมพันธ์ต่อดัชนีมวลกายวัยทำงานเขตสุขภาพที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การกินผัก (Crude OR = 1.398, 95% CI: 1.043-1.872, p-value < 0.05) การแปร่งฟัน (Crude OR = 0.755, 95% CI: 0.643-0.886, p-value < 0.05)

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรวัยทำงาน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มวัยทำงานตอนต้น วัยทำงานตอนกลาง และวัยทำงานตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=45.767$ $P< .001$), โดยวัยทำงานตอนปลาย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานตอนต้น และวัยทำงานตอนกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายต่างกันมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=45.767$ $P< .001$), โดยวัยทำงานที่มีดัชนีมวลกายอยู่ในกลุ่มผอมมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานกลุ่มน้ำหนักเกิน อ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีดัชนีมวลกายปกติ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่าวัยทำงานกลุ่มอ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F=53.891$ $P< .001$) กลุ่มวัยทำงานที่มีอาชีพเกษตรกร มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง, นักเรียน/นักศึกษา, พ่อบ้าน/แม่บ้าน และกลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มเกษตรกร รับจ้าง และว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงานกลุ่มที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้านมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดีกว่ากลุ่มว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวัยทำงาน ที่มีการทำงาน

ตามปกติหรือไม่เป็นกะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่าวัยทำงานที่มีการปฏิบัติอย่างเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 8.273$ $p < .001$) ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันท์เพชร (2562) ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขตสุขภาพที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,652 คน พบว่า การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พบว่า เพศต่างกันมีพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยที่ 6.45 ขณะที่ชายมีคะแนนเฉลี่ยที่ 5.61 กลุ่มอาชีพที่ต่างกันทำให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 18.77$, $p < .001$) โดยกลุ่มอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ/พนักงาน/เอกชน มีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างจากกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกรและกลุ่มอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/เกษตรกรมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์แตกต่างกลุ่มอาชีพรับจ้าง/พ่อบ้าน/แม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งจากการรายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 5 พ.ศ. 2557 ของวิชัย เอกพลากร และคณะ พบว่าวัยทำงานตอนปลายอายุ 45-59 ปีมีพฤติกรรมการบริโภคการกินอาหารครบทั้ง 3 มื้อต่อวันสูงกว่าวัยทำงานตอนกลาง และวัยทำงานตอนต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการบูรณาการและทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงาน “การส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานทั้ง 4 ด้าน ระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากวัยทำงานจะประกอบกิจการ/ทำงานทั้งชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการกิจการต่างๆ
2. กระทรวงสาธารณสุข ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานทั้ง 4 ด้าน โดยมุ่งเป้าหมายที่ HALE เนื่องจากกลุ่มวัยทำงานมีจำนวนมากและเป็นกลุ่มที่เริ่มมีภาวะเสี่ยงต่างๆ และการเป็นโรคไม่ติดต่อ

ข้อเสนอแนะนำสู่การปฏิบัติ

1. การส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะการใช้ร่างกาย/การออกกำลังกาย(ร้อยละ 55.3) การบริโภคผัก (ร้อยละ 74.4) ให้มากขึ้น วัยทำงานในกลุ่มที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย = 11.47) และในกลุ่มที่ทำงานเป็นกะ
2. การดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานให้ครบทั้ง 4 ด้าน ควรเน้นกลุ่มที่มีภาวะกลุ่มน้ำหนักเกิน อ้วนระดับ 1 และอ้วนระดับ 2 เพราะมีค่าเฉลี่ยของการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์น้อย (ค่าเฉลี่ย = 11.63, 11.57 และ 11.49 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยการนำผลการวิจัยที่ได้ไปออกแบบการวิจัยที่เหมาะสมลักษณะของวัยทำงานที่ประกอบอาชีพหรืออยู่ในบริบทต่างๆ เช่น รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย = 11.47) . นักเรียน/นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 11.55)
2. ควรมีการทบทวนอย่างเป็นระบบ (Systematic review) หรือ การสังเคราะห์งานวิจัย (Meta analysis) เพื่อดูว่ามีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยทำงานให้ครบทั้ง 4 ด้าน เพื่อนำมาจัดกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฉวีวรรณ ศรีดาวเรือง. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคอาหาร และการออกกำลังกาย ของผู้ใหญ่วัยกลางคนที่มีภาวะน้ำหนักเกินในชนบท*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/RHPC9Journal/article/view/245362/168233>
- ฉนวนวรรณ อิมสมบุญ (2546). *พฤติกรรมสุขภาพและการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ*. เอกสารการสอนวิชา สุขศึกษาและการประชาสัมพันธ์งานสาธารณสุข หน่วยที่ 3 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นาฏอนงค์ แฝงพงษ์. (2560). *ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพด้านการออกกำลังกายของ ประชาชนตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566, จาก https://mis.ratchathani.ac.th/file_re/6zTquAmWed105637.pdf
- พงศ์ปณิต สมบุญรังษ์กิจ. (2565). *พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์วัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 2*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://hpc2service.anamai.moph.go.th/researchhpc2/file/184.pdf>
- มงคล การุณงามพรรณ และคณะ. (2555). *พฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพของคนทำงานในสถาน ประกอบ การเขตเมืองใหญ่ กรณีศึกษาพื้นที่เขตสาทร กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566, file:///C:/Users/Admin/Downloads/tanomsmri,+Journal+manager,+mongkol5.pdf
- รุธานา ยาชะรัต. (2564) ” การสำรวจข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในประชากรกลุ่มวัยทำงานในสถาน ประกอบการ เขตสุขภาพที่ 12 <https://hpc12.anamai.moph.go.th/th/academic-works>
- วิชัย เอกพลากร. (บก.). (2557). *การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 5 พ.ศ.2557*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- วิลาวลัย อาธิเวช. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านการออกกำลังกายของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน เขตจังหวัดอุบลราชธานี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิลป์ชัย เนตรทานนท์ และมัตติกา ยงอยู่.(2566) *ศึกษาพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพของ ประชากรวัยทำงาน เขตสุขภาพที่ 5 พ.ศ.2565*. รายงานการวิจัย ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). *โครงการสุขภาพคนไทย 2559*. นครปฐม: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
- สมศักดิ์ หอมชื่น. (2552) . *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. (2560). *รายงานภาวะโรคและการเจ็บของประชากรไทย พ.ศ.2557*. นนทบุรี: เดอะกราฟิกซิสเต็มส์จำกัด.
- เสาวลักษณ์ ปู่ทอง. (2565). *สถานการณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของวัยทำงานในเขต สุขภาพที่ 6 ปี พ.ศ. 2562 – 2564*. วารสารวิชาการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุตรธานี ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (ตุลาคม 2565 – มกราคม 2566)
- ศิริลักษณ์ ชณะฤกษ์ และอุบล จันท์เพชร (2562) *พฤติกรรมสุขภาพของวัยทำงานอายุ 15-59 ปี ในเขต สุขภาพที่ 5*. รายงานการวิจัย ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี.
- Madrid-Valero, JJ. (2017). *Age and gender effects on the prevalence of poor sleep quality in the adult population Gaceta sanitaria*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0213911116301182> (in Thai).

